

Motivy uchazečů pro výběr FMV VŠE v Praze a jazykové preference studujících bakalářských programů

Motives of applicants for choosing FIR VŠE in Prague and language preferences of students studying in the bachelor's programs there

Kateřina Dvořáková, Petra Jeřábková, Lenka Kalousková, Dominika Kovářová

Abstrakt: Studie prezentuje výstupy kvalitativního a kvantitativního výzkumu, jehož předmětem byly vedle motivace uchazečů o studium na Fakultě mezinárodních vztahů (FMV) Vysoké školy ekonomické v Praze (VŠE) i jazykové preference studujících v bakalářských programech FMV. Sběr dat proběhl formou anonymního dotazníkového šetření. V první části výzkumu byla prostřednictvím otevřené otázky zjišťována motivace studujících prvního ročníku pro volbu FMV VŠE. Cílem druhé části bylo zjištění vstupní úrovně znalosti druhého jazyka a preferencí a požadavků týkajících se výuky druhého a dalších cizích jazyků na VŠE. Za tímto účelem byl jako výzkumný nástroj zvolen polostrukturovaný dotazník. Zkvalitativní části výzkumu jednoznačně vyplývá, že si uchazeči volí FMV VŠE především díky kvalitní a široké nabídce výuky cizích jazyků, právě studium dvou cizích jazyků je nejčastěji uváděným motivem. Výzkum ukázal, že by se podstatná část respondentů (11 % určitě a 39 % pravděpodobně) pro studium na FMV VŠE nerozhodla, pokud by zde výuka druhého cizího jazyka nebyla povinnou součástí kurikula. Jako druhý nejčastější důvod je uváděn zájem o konkrétní obor a široké uplatnění na trhu práce. Kvantitativní šetření například ukázalo, že respondenti odhadují svoji vstupní jazykovou úroveň druhého jazyka jako nižší, než požaduje RVP na středních školách. Analýza dat pak ukázala i velký zájem studujících o třetí a čtvrtý cizí jazyk. Zatímco nejžádanějším druhým povinným jazykem je s velkým odstupem němčina, jako třetí nepovinný jazyk dle statistik dominuje španělština a jako čtvrtý italština.

Klíčová slova: dotazníkové šetření, motivy pro výběr univerzity, odborný cizí jazyk, jazykové preference, FMV VŠE

Abstract: This article presents the results of qualitative and quantitative research, the subject of which was, in addition to the motivation of applicants to study at the Faculty of International Relations (FIR) of the University of Economics and Business (VŠE), the language preferences of students studying in the Bachelor programmes of this faculty. The data collection took the form of an anonymous questionnaire survey. In the first part of the research, the motivation of first-year students for choosing the FIR VŠE was investigated through an open-ended question. The aim of the second part was to find out the entry level of second language proficiency and preferences and requirements regarding the teaching of second and other foreign languages at the VŠE. For this purpose, a semi-structured questionnaire was chosen as the research tool. The qualitative part of the research clearly shows that applicants choose the FIR VŠE

mainly due to the high quality and wide range of foreign language teaching, with the study of two foreign languages being the most frequently cited motive. The research showed that a significant number of respondents (11% definitely and 39% probably) would not choose to study at the FIR VŠE if the teaching of a second foreign language was not a compulsory part of the curriculum. The second most frequent reason given is interest in a particular field of study and a broad application on the labour market. The quantitative survey showed, for example, that respondents estimated their entry level of the second language as lower than required by the Framework Educational Programme (RVP) in secondary schools. The data analysis also showed a strong interest of learners in a third and fourth foreign language. While German is by a wide margin the most desirable second compulsory language, according to the statistics, Spanish dominates as the third non-compulsory language and Italian as the fourth.

Key words: survey, motives for choosing the university, language preferences, foreign language for specific purposes, FIR VŠE (University of Economics and Business)

Úvod

Vysoké školy fungují v České republice již od devadesátých let ve vysoce konkurenčním prostředí, kdy s postupujícím Boloňským procesem musejí čelit i konkurenci mezinárodní. K prudkému nárůstu počtu absolventů vysokých škol došlo v České republice mezi roky 2002 a 2018, dle statistik vzrostl jejich počet 2,8krát¹. Za tímto dramatickým nárůstem stojí na jedné straně masivní rozvoj bakalářských oborů, ze kterých větší část (více než 60 %) absolventů pokračuje do magisterského stupně studia (srov. tamtéž), na druhé straně je příčinou i rychlý rozvoj soukromého vysokého školství.

Uchazeči si nevybírají již jen mezi obory studia, ale i mezi konkurenčními tuzemskými a zahraničními školami, které tyto obory nabízejí. Častá je také praxe volit si navazující magisterský obor na jiné škole, než kde studující absolvoval bakalářský program. Vysoké školy musejí v takto konkurenčním prostředí obstát. Dlouhá tradice a kvalitní výuka již nejsou zárukou, že se nabídka školy neztratí mezi jinými. Vysoké školy proto velmi investují do marketingu. Aby oslovily co možná největší množství co nejkvalitnějších uchazečů, zdůrazňují přednosti nabízeného studia na webových stránkách a prezentují se na veletrzích vzdělávání.

Fakulta mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze² uchazečům slibuje kariéru v manažerských pozicích ve firmách i institucích, k čemuž mají dle slov fakulty dopomoci obecné makro i mikroekonomicky zaměřené předměty

¹ Zelenka, M. a kol. (2019). *Souhrnná zpráva o šetření absolvent 2018*. Dostupné z <https://www.msmt.cz/file/51597/> [cit. 1. 2. 2022]

² Dále jen FMV VŠE.

a další speciální profilace oborů, dále pak fakulta zdůrazňuje výuku cizích jazyků na vysoké úrovni³:

Na FMV je kromě předmětů z oblasti ekonomie, financí, marketingu, podnikání nebo managementu kladen důraz i na výuku jazyků – absolventi mají znalosti dvou cizích jazyků na úrovni C1 a během studia mají možnost naučit se další jazyky, což vede i k poznávání cizích kultur. Fakulta tak připravuje své absolventy na mezinárodní prostředí, ve kterém najde uplatnění většina z nich.

Jako motivy, které mají uchazeče o studium k volbě FMV VŠE přimět, jsou na webové stránce v následujícím pořadí vyjmenovány: 1) kvalitní a mezinárodně uznatelné vzdělání, 2) jazykové dovednosti ve dvou světových jazycích na výborné úrovni, 3) možnost studia v zahraničí, 4) možnost zahraniční stáže, 5) úspěšná kariéra, 6) možnost studovat na fakultě, která získala akreditaci „EFMD Accredited“ pro dva programy na 5 let, 7) možnost vybrat si z nabídky vedlejších specializací, 8) inspirativní mezinárodní studentská komunita a možnost zapojit se do aktivit studentských organizací a 9) studium v Praze, srdci Evropy.

Lze však předpokládat, že cílený marketing školy není pro uchazeče jediným zdrojem informací při výběru dané školy či přímo fakulty. Domníváme se, že kromě efektivního marketingu je pro vysokou školu naprosto zásadním úkolem najít svoji konkurenční výhodu, podpořit ji a budovat pro ni i vhodné odborné zázemí s motivovanými pedagogy. V našem výzkumu si proto klademe otázku, jaké motivy uchazeče skutečně vedly k rozhodnutí pro studium na FMV VŠE, a to nejprve v rámci kvalitativního výzkumu, který se obrací na studující prvního ročníku FMV VŠE na počátku jejich studia. Vzhledem k výsledkům kvalitativního výzkumu, ale i vzhledem k důrazu samotné fakulty na výuku cizích jazyků, se poté v navazujícím kvantitativním výzkumu podrobněji zabýváme preferencemi studujících v oblasti studia cizích jazyků na FMV VŠE. Zvláštní pozornost věnujeme výuce druhého⁴ cizího jazyka (vedle prvního jazyka angličtiny), neboť právě výuka druhého odborně zaměřeného cizího jazyka do vysoké úrovně, konkrétně buď francouzštiny, němčiny, ruštiny nebo španělštiny, je specifikem FMV VŠE. V obou částech výzkumu se obracíme na studující bakalářského studia, protože v magisterském stupni již není jazyková příprava součástí povinného kurikula.

Rámcový vzdělávací program⁵ pro gymnázia stanovuje úroveň dosažených kompetencí u prvního cizího jazyka na úroveň B2, u druhého pak B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Úroveň znalosti druhého cizího jazyka je však u uchazečů velmi rozdílná a dle naší zkušenosti studující požadované

³ Bakalářské studium. *Proč studovat na FMV*. Dostupné z <https://fmv.vse.cz/bakalarske-studium/> [cit. 1. 2. 2022]

⁴ V předkládané studii je používán výraz „druhý“ jazyk pro jazyk vedle angličtiny, ze kterého studující skládali přijímací zkoušku a v rámci studia získávají úroveň až C1.

⁵ Dále jen RVP.

úrovně B1 ve druhém cizím jazyce často vůbec nedosahují. Nastupují tedy do vysokoškolského studia s úrovní nižší.⁶ V druhé části výzkumu proto též zjišťujeme, jak sami studující svoji úroveň znalosti na počátku studia odhadují, jak dlouho se cizí jazyk před nástupem na vysokou školu učili a jak hodnotí hodinovou dotaci výuky cizích jazyků na FMV VŠE. V rámci druhé části výzkumu rovněž zjišťujeme, jaká je mezi respondenty poptávka po učení třetího a případně i čtvrtého cizího jazyka a jaké zde mají preference.

1 Kvalitativní část výzkumu

V první části výzkumu byla zjišťována motivace studujících prvního ročníku FMV VŠE pro volbu konkrétní vysoké školy včetně fakulty. Respondentům byla na začátku zimního semestru 2021/2022 písemně zadána otevřená otázka: *Proč jste se rozhodl/a pro studium na FMV VŠE v Praze?*

Bylo osloveno celkem 407 respondentů v kurzech druhého cizího jazyka pro první ročník (celkem 64 % z celkového počtu studujících). Díky přímému způsobu zadání se podařilo zajistit stoprocentní návratnost. Volba výzkumného vzorku byla určena předpokladem, že studující prvního ročníku mají svoji motivaci pro volbu konkrétní vysoké školy ještě čerstvě v paměti.

Otevřená otázka jakožto výzkumný nástroj umožňuje svobodné vyjádření bez nutnosti podřídit se pevným kategoriím formalizovaného dotazníku. Respondenti nebyli omezeni počtem motivů ani časem na vyplnění. Jednotlivé motivy byly následně kódovány a kvantifikovány. Příznačné formulace odpovědí uvádíme označené kurzívou.

1.1 Výsledky kvalitativní části výzkumu aneb cizí jazyky v hlavní roli

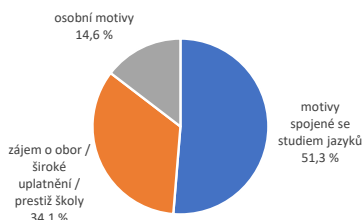
Největší skupina udávaných motivů (graf 1) se týkala **studia cizích jazyků** (513), ať již byl tento motiv zmiňován jako **důležitá součást kurikula** či jakožto **prostředek k dosažení dílčího nebo hlavního cíle respondenta**. Prvním nejčastějším motivem bylo vědomí faktu, že se cizí jazyky na FMV vyučují na *vysoké úrovni a spolu s odborným zaměřením* nebo *ne tak akademicky*, jak je tomu u filologických oborů na jiných univerzitách (210 respondentů). Dále jsou cizí jazyky vyučované na FMV vnímány jako prostředek k dosažení studia či profesní praxe v zahraničí (126). Mezi motivy výběru FMV byl uváděn také fakt, že fakulta nabízí i jiné jazyky než pouze povinnou angličtinu (71), jak je tomu na jiných vysokých školách. Další motiv se týkal cizích jazyků jako prostředku k získání uplatnění v mezinárodním prostředí (44). Celkem 36 respondentů výslovně jako motiv uvedlo možnost učit

⁶ Jak ukazuje naše dlouhodobá práce s učebními materiály akreditovanými v souladu s odpovídající úrovní dle SERRJ v konfrontaci s reálnými znalostmi studentů.

se i třetí cizí jazyk a 25 respondentů uvedlo jako motiv volby své vlastní nadání pro studium cizích jazyků, přičemž FMV nabízí jeho rozvoj. Pouze jednou byla jakožto jeden z motivů zmíněna finanční podpora mezinárodních jazykových certifikátů, kterou škola nabízí.

Další velkou skupinu motivů bychom mohli charakterizovat jako **zájem o konkrétní obor a/nebo zájem o studium na škole, která má dobrou pověst a je zárukou širokého uplatnění na trhu práce (341)**. Nejčastěji byl zmiňován zájem o konkrétní obor (142) jako například: „*Chtěla jsem studovat diplomacii.*“ Jako druhý nejčastější motiv této skupiny bylo uváděno *široké spektrum uplatnění*, které škola slibuje, či *vysoká pravděpodobnost, že získám místo* (101). Dále byly uváděny motivy, které by se daly shrnout jako dobré jméno školy, kdy se uchazeči orientovali dle recenzí i osobních doporučení (95), pouze tři respondenti zcelkových 407 přičetli jistý význam mezinárodní akreditaci školy.

Nejmenší skupinu motivů můžeme charakterizovat jako **motivы osobní (146)**, kdy při rozhodnutí hrála roli atraktivita, geografická a finanční dostupnost Prahy (63). Celkem 57 respondentů oslovila snadnost přijímací zkoušky či přijetí bez ní, 14 respondentů zaujala přidružená nabídka školy jako sportovní vyžití či studentské spolky a 12 respondentů uvedlo jako motiv rodinné důvody, například nutnost péče o rodinu, která tu žije.

Graf 1: Skupiny motivů pro výběr FMV VŠE

1.2 Diskuse

Z kvalitativní části výzkumu jednoznačně vyplývá, že si studenti volí FMV VŠE především díky kvalitní a široké nabídce výuky cizích jazyků v jejich odborné variantě, což lze hodnotit jako největší konkurenční výhodu FMV VŠE. Relativně často se také společně objevovaly motivy *cizí jazyky* v kombinaci s konkrétním *odborným zaměřením*: pro tyto studenty je evidentně přitažlivá právě možnost propojit studium konkrétního oboru s prohloubeným studiem cizího jazyka. Velkou předností FMV VŠE se jeví i její úspěšnost ve výměnných studentských programech a organizování profesních praxí v zahraničí, přičemž je tato skutečnost mezi uchazeči relativně známá. Uchazeči očekávají i širší uplatnění v mezinárodním prostředí.

Podmínkou úspěchu v těchto pracovních nabídkách je však opět dostatečná cizojazyčná kompetence absolventů.

Překvapivě malou roli při rozhodování uchazečů hraje mezinárodní standardizace kurikula, jako je podpora mezinárodních jazykových certifikátů a mezinárodní akreditace školy. Přestože škola těmto tématům věnuje značnou pozornost i finanční prostředky, u uchazečů dle našich zjištění nenacházejí odpovídající ohlas. O mnoho větší význam má například atraktivita a dostupnost Prahy, a dokonce i nabídka sportovního vyžití. Celkově sedmina respondentů si zvolila FMV VŠE z důvodu snadnosti přijímacích zkoušek či možnosti být přijat pouze na základě studijních výsledků ze střední školy. Toto zjištění naznačuje, že pro školu je z hlediska oslovení uchazečů zásadnější podpora výuky cizích jazyků než například mezinárodní standardizace či úlevy u přijímacích zkoušek.

Jistou mez výzkumu může představovat, že respondenti neuvedli důvody, které pro ně v okamžiku dotazování již nehrály roli, jako například, že se nedostali na školu své první volby. Ze zkušenosti s výpověďmi studujících, s nimiž přicházíme během naší pedagogické praxe do styku, víme, že takoví existují, jedná se však pouze o nepatrný počet, který by výsledek neměl významně zkreslit. V Národním šetření Absolvent 2018⁷, v němž mimo jiné 21 166 absolventů reflektovalo své důvody volby vysoké školy, byla tomuto motivu přiřčena nejmenší důležitost (4,65, kdy 5 je zcela nedůležité) z dané nabídky, což naši domněnku potvrzuje. Zajímavé je, že z pevně dané nabídky respondenti tohoto šetření udali jako nejdůležitější motiv *Studium pomůže rozvíjet moji vzdělanost, znalosti a schopnosti* s důležitostí 1,53 (srov. tamtéž). Naši respondenti se jevíli pragmatičtější a do jisté míry líbivý motiv *rozvoje vzdělanosti* nezmínili ani jednou. Usuzujeme tak na relativně spolehlivou upřímnost našich respondentů a odvozujeme od ní i vysokou výpovědní hodnotu našeho šetření. Relevantnost výsledku je podpořena právě volbou výzkumného nástroje. Respondenti nevolili z připravených odpovědí, nebyli tedy předem konfrontováni s žádnými kategoriemi, které by je mohly inspirovat a výsledek zkreslit.

2 Kvantitativní šetření

Na kvalitativní část výzkumu, která ukázala důležitost výuky cizích jazyků pro volbu studia na FMV VŠE, navázalo kvantitativní šetření, jehož cílem bylo podrobněji prozkoumat skutečnosti týkající se výuky zejména druhého a dalších cizích jazyků a preference studujících v této oblasti. Výzkumným nástrojem byl polostrukturovaný dotazník s 22 otázkami, které se kromě položek sloužících k identifikaci respondentů zabývaly volbou druhého, třetího a čtvrtého cizího jazyka, spokoje-

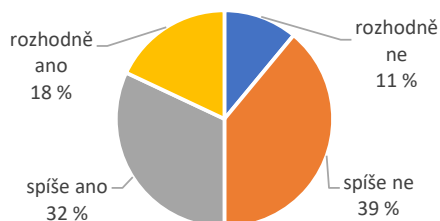
⁷ Zelenka, M. a kol. (2019). *Souhrnná zpráva o šetření absolvent 2018*. Dostupné z <https://www.msmt.cz/file/51597/> [cit. 1. 2. 2022]

nosti s rozsahem jazykové výuky, odhadovanou vstupní úrovní znalosti prvního a druhého cizího jazyka a délkou jeho učení před příchodem na FMV VŠE.

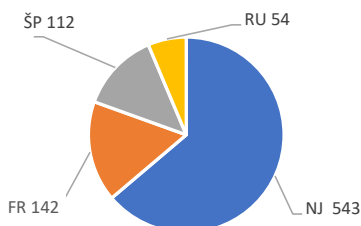
Bylo osloveno 1489 studujících tří ročníků bakalářského studia FMV všech studijních oborů vyučovaných v českém jazyce, a sice Mezinárodní obchod, Mezinárodní studia a diplomacie a Cestovní ruch. Na dotazník odpovědělo 851 respondentů, což odpovídá návratnosti 57 %. Mezi respondenty bylo zastoupeno nejvíce studujícími prvního ročníku (41 %). Nejvíce respondentů studovalo Mezinárodní obchod (62 %).⁸

2.1 Druhý cizí jazyk z pohledu studujících

Z kvalitativní části výzkumu vyplynulo, že výuka cizích jazyků na vysoké úrovni hraje naprosto zásadní roli při rozhodování uchazečů pro vysokoškolské studium na FMV VŠE. V kvantitativním výzkumu zjišťujeme mimo jiné, jakou roli v tomto rozhodování má konkrétně druhý cizí jazyk, jehož výuka do úrovně C1 je povinnou součástí kurikula⁹. Respondentům byla položena otázka, zda by se rozhodli pro studium na FMV VŠE, i kdyby nebyl povinnou součástí studia druhý cizí jazyk (graf 2).

Graf 2: Volba studia na FMV VŠE bez dalšího cizího jazyka jakožto povinné součásti kurikula

Graf 3: Respondenti ankety dle druhého jazyka

⁸ Tento obor tradičně studuje nejvíce studentů FMV.

⁹ Angličtina se jakožto první cizí jazyk vyučuje rovněž do úrovně C1.

Z celkem 851 dotázaných by se 332 (39 %) respondentů pro FMV spíše nerozhodlo, 93 (11 %) by toto studium nevolilo určitě. 156 (18 %) by se ke studiu rozhodně přihlásilo a 270 (32 %) by se spíše přihlásilo. Polovina respondentů dala negativní a spíše negativní odpověď. „Rozhodně ano“ udalo o sedm procentních bodů více respondentů než „rozhodně ne“, je možné vyvodit, že bez druhého cizího jazyka by fakulta přišla o značnou část uchazečů, v dichotomii „ano × ne“ jde o polovinu studentů.

Druhý cizí jazyk si studující volí ze čtyř světových jazyků: NJ, ŠJ, FJ a RJ (graf 3). Nejvíce respondentů výzkumu (543) si jako druhý jazyk volilo němčinu, 142 francouzštinu, 112 španělštinu a 54 ruštinu.

Rámcový vzdělávací program u středoškolských absolventů¹⁰ požaduje u prvního cizího jazyka úroveň B2 a u druhého cizího jazyka B1. Na FMV VŠE je cílem, aby studenti dosáhli po šesti semestrech studia odborně zaměřeného jazyka úrovně C1, a to u obou studovaných jazyků. Ve výuce druhého cizího jazyka však vnímáme velké nedostatky na počátku studia, kdy studující deklarované úrovně B1 nedosahují, a z nich pramenící potíže zvládat nároky kurikula druhého jazyka na VŠ, které s touto úrovní počítá. Zajímalo nás proto, jak respondenti sami odhadují vlastní dosaženou úroveň znalosti prvního i druhého cizího jazyka při nástupu na FMV VŠE (tabulka 1).

Tab. 1: Odhadovaná úroveň znalosti cizího jazyka na počátku studia (Numerické hodnoty v tabulce jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.)

Odhadovaná úroveň znalosti	První jazyk angličtina	Druhý jazyk němčina	Druhý jazyk francouzština	Druhý jazyk španělština	Druhý jazyk ruština	Průměr všech druhých jazyků
A1	–	3,9 %	2,9 %	3,6 %	0,0 %	2,6 %
A2	–	30,9 %	28,2 %	28,6 %	25,9 %	28,4 %
B1	11,9 %	45,7 %	50,7 %	50,0 %	38,9 %	46,3 %
B2	53,9 %	14,7 %	9,9 %	13,4 %	18,5 %	14,1 %
C1	30,7 %	4,2 %	8,5 %	4,5 %	14,8 %	8,0 %
C2	3,5 %	0,6 %	0,0 %	0,0 %	1,9 %	0,6 %

Celkem 88 % respondentů odhadlo svoji úroveň znalosti v anglickém jazyce minimálně jako úroveň B2: konkrétně 54 % B2, 31 % C1 a téměř 3,5 procenta dokonce jako C2. Pouze 12 % respondentů uvedlo jako vstupní úroveň angličtiny B1, tedy úroveň nižší, než ukládá RVP. Přibližně třetina respondentů (34 %) odhadla svoji úroveň angličtiny jako vyšší, než požaduje RVP, jedná se přitom o vysoký stupeň znalosti C1 a C2.

¹⁰ Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/ramcove-vzdelavaci-programy> [cit. 1. 2. 2022]

Vstupní úroveň u druhého cizího jazyka odhadla necelá třetina studujících (31 %) jako nižší, než je požadavek RVP, naopak pouze necelá čtvrtina (23 %) dotázaných uvedla u druhého jazyka dosaženou úroveň vyšší, tj. B2 a více. Vysoký stupeň znalosti C1 a C2 u druhého cizího jazyka dosahuje v souladu s výsledky ankety necelých 9 % respondentů.

Nejpočetnější skupinou v rámci studia druhého cizího jazyka byli respondenti, kteří svoji znalost odhadli jako B1 – 46 %. Kombinaci úrovně B2 v angličtině a zároveň B1 v druhém jazyce, jak to vyžaduje RVP, u sebe odhadlo pouze 29,5 % španělštinářů, 28 % němčinářů, 27,5 % francouzštinářů a 22 % ruštinářů.

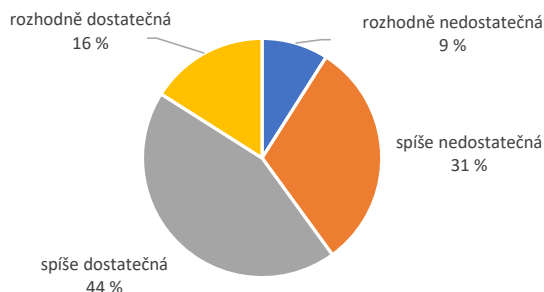
Další analýza odpovědí ukázala, že udávaná dosažená jazyková úroveň není přímo úměrná počtu let, který respondent učení cizího jazyka dle svých slov věnoval. Mezi respondenty byli studující všech jazyků, kteří po 5–6, respektive 7–8 letech výuky hodnotili svoji jazykovou kompetenci úrovní A1 (6 studujících z 851), zatímco jiní během dvou let studia dle svého odhadu dosáhli úrovně B1 (22 studujících z 851). Za zajímavý lze považovat rozptyl v případě studentů ruštiny, neboť se zde s vysokou pravděpodobností setkávají dvě odlišné skupiny studentů – ti, kteří se učili ruštinu v českém sekundárním školství, a studenti ze zemí bývalého sovětského bloku, kteří mají s ruštinou každodenní kontakt, byť tento jazyk není jejich jazykem mateřským.

Studium druhého cizího jazyka je na FMV VŠE rozloženo do šesti semestrů, předepsaná jsou tři nepovinná jazyková cvičení zakončená zápočtem a tři povinná zakončená zkouškou. Výuka v pěti z těchto šesti kurzů probíhá 1 × 90 minut týdně a při úspěšném absolvování studující získá tři ECTS kredity. Výjimkou je druhý semestr studia, kdy je studijním plánem předepsán pro druhé cizí jazyky povinný šestikreditový zkuškový kurz s časovou dotací 2 × 90 minut týdně. Intencí tohoto navýšení bylo dohnat rozdíl vstupní úrovně u druhých cizích jazyků (dle RVP B1) oproti angličtině, neboť FMV vyžaduje ve studijních plánech dosažení úrovně C1 v obou studovaných jazycích.

Respondenti byli proto v našem výzkumu tázáni, zda považují aktuální hodinovou dotaci výuky druhého cizího jazyka (graf 4) i hodinovou dotaci angličtiny za dostatečnou. Z průzkumu vyplývá, že pouze 16 % studujících považuje hodinovou dotaci druhého cizího jazyka za rozhodně dostatečnou, 44 % za spíše dostatečnou, 31 % za spíše nedostatečnou a 9 % za rozhodně nedostatečnou. Celkově 60 % respondentů je tedy se současným stavem relativně spokojeno, zatímco 40 % by uvítalo více výukových hodin.

Propojíme-li výsledek této položky s položkou, v níž respondenti odhadovali svoji vstupní úroveň znalosti druhého jazyka, ukáže se zajímavá skutečnost. Mezi respondenty, kteří svoji úroveň odhadli jako A1, hodnotilo 69 % dotázaných dotaci

jako zcela či relativně dostatečnou, u A2 to bylo 61 %, u B2 59,5 % a u respondentů, kteří svoji úroveň znalosti odhadli jako C1, již jen 54 %.

Graf 4: Hodnocení hodinové dotace pro výuku druhého cizího jazyka z pohledu současných studujících

Přestože je hodinová dotace anglického jazyka o 13×90 minut nižší než u výuky druhého jazyka, vykazovali respondenti v dotazníkovém šetření s rozsahem výuky anglického jazyka větší míru spokojenosti. Hodinovou dotaci hodnotí jako spíše dostatečnou a dostatečnou dvě třetiny dotázaných. Konkrétně je s počtem vyučovacích hodin 47 % respondentů spíše spokojeno, 18 % rozhodně spokojeno, necelých 28 % je spíše nespokojeno a pouze necelých 8 % by rozhodně vítalo vyšší dotaci.

Zatímco angličtina je v roli prvního cizího jazyka aktuálně jedním ze dvou povinně volitelných maturitních předmětů, maturitní zkouška z druhého cizího jazyka je na všech typech středních škol nepovinná. I proto se výzkum zaměřil na zjištění skutečnosti, kolik respondentů maturitní zkoušku z druhého jazyka skládalo. Výsledek šetření ukázal, že více než polovina respondentů složila maturitní zkoušku z druhého cizího jazyka, a to celých 52 %. Největší podíl maturantů mezi respondenty vykazovala španělština (63 %), následovaná francouzštinou (56 %), němčinou (50 %) a ruštinou (37 %).

O složení mezinárodního certifikátu z příslušného jazyka uvažuje 60 % respondentů. Nejmotivovanější skupinou jsou studující francouzského jazyka, kdy se pro složení certifikátu vyslovily více než dvě třetiny respondentů (68 %). Přibližně 65 % dotázaných má zájem o certifikát ze španělštiny, 58 % z němčiny a nejmenší podíl respondentů (43 %) uvažuje o mezinárodním certifikátu z ruského jazyka.

2.2 Třetí cizí jazyk z pohledu studujících

V rámci FMV není studium třetího cizího jazyka povinné. Jde o dobrovolnou aktivitu studujících, kteří si volí třetí jazyk v rámci svých volitelných předmětů z této nabídky: čínština, francouzština, italština, němčina, portugalština, ruština, španěl-

ština, švédština. Výzkumné šetření ukázalo, že se 312 (37 %) respondentů již studiu třetího jazyka věnuje. Respondenti, kteří se prozatím pro žádný z nabízených jazyků nerozhodli (539, tj. 63 %), však o jeho studiu majoritně (80 %) uvažují – rozhodně ano (173 respondentů) a spíše ano (250 respondentů). Pouze minimum studentů třetí jazyk nestuduje, ani jeho studium neplánuje (rozhodně ne – 20 respondentů). Ukazuje se tedy, že na fakultě existuje o třetí jazyk velký zájem a studenti této možnosti reálně využívají. Zároveň výsledky ankety dokládají velký potenciál v této oblasti. Až dvojnásobný počet studentů studium třetího jazyka plánuje a má dokonce jasnou představu o jeho výběru.

Jednoznačně nejvíce preferovaným jazykem mezi studenty, ať již třetí jazyk studují, nebo o něj vyjádřili v anketě zájem, je španělština; zájem o ni až trojnásobně (tabulka 2, graf 5) převyšuje zájem o ostatní jazyky. Za španělštinou následují dva románské jazyky (francouzština a italština), dále čínština, ruština, němčina, švédština a portugalština, přičemž se preference respondentů, kteří již třetí jazyk studují, shodují s preferencemi případných zájemců u tří nejžádanějších třetích jazyků. Za zajímavý lze však považovat i potenciální zájem o další cizí jazyky, u nichž by rovněž existoval prostor pro vypsání více kurzů v případě dostatečného množství kreditů, které by studující mohli pro tyto jazyky využít.

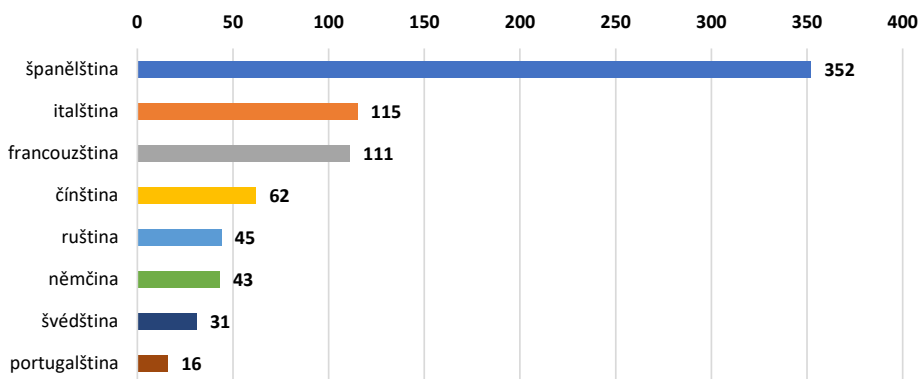
Tab. 2: Třetí jazyk

	Již studovaný 3. jazyk	Zájem o 3. jazyk	Celkem
španělština	156	196	352
italština	47	68	115
francouzština	41	70	111
čínština	15	47	62
ruština	24	21	45
němčina	17	26	43
švédština	7	24	31
portugalština	5	11	16
nestudují a nezjištěný zájem			19
nestudují a rozhodně studovat nechtějí			20
nestudují a spíše nechtějí studovat, neuvedli konkrétní jazyk			37
CELKEM			851

Celkem 89 % studentů, kteří se již třetí jazyk učí nebo o tom uvažují, jsou začátečníci. Pouze 9 % respondentů volí či by volilo mírně pokročilou úroveň a 1 % úroveň pokročilou.

2.3 Čtvrtý cizí jazyk z pohledu studujících

Čtvrtý jazyk se již učí pouze 6 % respondentů (48), avšak existuje významný zájem o jeho studium: 52 respondentů by se ho rozhodně učít chtělo a 222 respon-

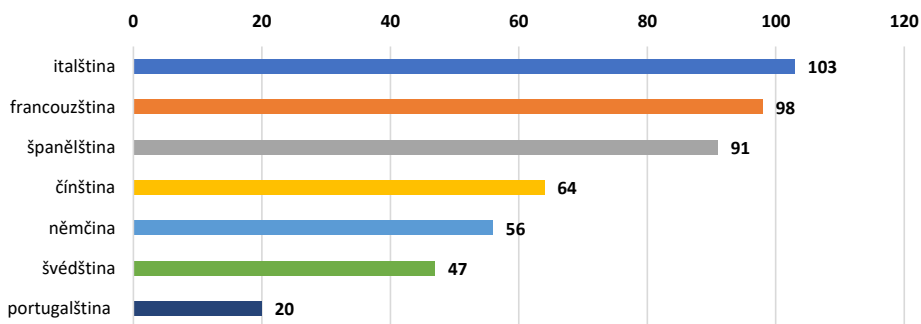
Graf 5: Preference ve volbě 3. jazyka – počty studentů, kteří již 3. jazyk studují či by ho chtěli studovat

dentů udalo „spíše ano“. Nabízí se srovnání s volbou třetího jazyka. Lze konstatovat, že počet respondentů, kteří již čtvrtý jazyk studují, je podstatně nižší než v případě třetího jazyka, nicméně data z ankety (tabulka 3) ukazují na nezanedbatelný zájem ze strany respondentů si čtvrtý jazyk v budoucnu zapsat. Opět se potvrzuje zájem o románské jazyky, ale zaznamenali jsme i výrazný zájem o čínštinu (graf 6).

Na otázku, od jaké úrovně studují, nebo by chtěli začít studovat čtvrtý jazyk, odpovědělo 566 respondentů ankety. Naprostá většina z nich (545) udala úroveň „naprostý začátečník“, což není u čtvrtého jazyka překvapivé.

Tab. 3: Čtvrtý jazyk

	Již studovaný 4. jazyk	Zájem o 4. jazyk	Celkem
italština	10	93	103
francouzština	10	88	98
španělština	7	84	91
čínština	2	62	64
němčina	4	52	56
švédština	6	41	47
portugalština	3	17	20
bez odpovědi			56
nestudují a rozhodně nechtějí			147
nestudují / se zájmem, ale neuvedli konkrétní jazyk			169
CELKEM			851

Graf 6: Preference ve volbě 4. jazyka – počty studentů, kteří již uvedený 4. jazyk studují či by ho chtěli studovat

2.4 Preference ve volbě třetího a čtvrtého jazyka

Dále nás zajímalo, zda existuje souvislost mezi volbou druhého a dalšího cizího jazyka, zda tedy například studenti němčiny jako druhého jazyka inklinují ke studiu švédštiny, jakožto dalšího a jediného nabízeného germánského jazyka, nebo volí z nabídky románských jazyků či dalších nabízených jazyků.

Respondenti s druhým cizím jazykem němčina (543), kteří se již třetí cizí jazyk učí nebo o něm uvažují, by v 89 % volili jako třetí jazyk některý z románských, 8 % čínštinu, 3 % švédštinu a 2 % ruštinu. Velmi podobně je tomu u preferencí čtvrtého cizího jazyka, kde jazyky románské tvoří většinu (80 %), následovány čínštinou (11 %) a švédštinou (9 %).

Respondenti s druhým cizím jazykem francouzština (142) by při volbě třetího cizího jazyka preferovali v 73 % další jazyk z nabídky románských jazyků, následují jazyky germánské (14 %), čínština (10 %) a ruština (3 %). Podobná je situace i v případě volby čtvrtého jazyka, kde převládá volba dalšího románského jazyka (51 %) před němčinou a švédštinou (35 %), rovněž před čínštinou (13 %).

Respondenti, kteří mají jako druhý jazyk španělštinu (112), by při volbě třetího jazyka také dali přednost dalšímu jazyku románskému (60 %). Dále by volili němčinu či švédštinu (31 %), čínštinu (7 %) a ruštinu (2 %). Při volbě čtvrtého cizího jazyka studenti španělštiny preferují němčinu a švédštinu (60 %), další románský jazyk (28 %) a čínštinu (12 %).

Respondenti s druhým cizím jazykem ruština (54) při výběru třetího cizího jazyka upřednostňují jazyk románský (67 %) a němčinu či švédštinu (20 %), 12 % z nich by volilo čínštinu. Volba čtvrtého jazyka vykazuje stejnou tendenci – románské jazyky (65 %), germánské jazyky (29 %) a čínština (6 %).

Lze konstatovat, že studenti němčiny a ruštiny by si rádi rozšiřovali obzory o jazyk z jiné jazykové rodiny, zatímco studenti španělštiny a francouzštiny by byli ve volbě konzervativnější, většinou volí další románský jazyk. Výběr třetího a čtvrtého jazyka je však limitován nabídkou, která zahrnuje kromě němčiny jen jediný další germánský jazyk – švédštinu a jediný slovanský jazyk – ruštinu. Angličtinu se všichni studující učí povinně.

Na otázku, o jaký cizí jazyk by respondenti stávající nabídku cizích jazyků doplnili, respondenti uváděli nejčastěji: japonštinu (74), arabštinu (43), korejštinu (41), norštinu (26) a holandštinu (18).

2.5 Výsledky dle mateřského jazyka respondentů

Nejvíce respondentů uvedlo jako mateřský jazyk češtinu (652 z celkových 851). Češtinu společně s dalším jazykem jakožto mateřským uvedlo 14 respondentů. Dále byli velmi početně zastoupeni rusky či ukrajinsky hovořící (případně obojí zároveň) respondenti – 88, následování slovensky hovořícími (76) a dalšími, málo početnými skupinami mateřských jazyků (vietnamština, maďarština a jiné). Výrazné odlišnosti mezi nejčastějšími jazykovými skupinami ale nebyly zjištěny, zástupci všech z nich studují jako další (druhý) cizí jazyk nejčastěji němčinu, druhý cizí jazyk studovali nejčastěji 5–6 let a deklarují vstupní úroveň B1. Výjimku u těchto dvou posledních kritérií tvoří skupina rusky/ukrajinsky hovořících studentů, kteří druhý cizí jazyk studovali nejčastěji pouze 0–2 roky, jako vstupní úroveň deklarují nejčastěji A2 a B1 a jsou také nejvíce nespokojeni s časovou dotací výuky druhého cizího jazyka (46 % oproti 36–38 % u jiných skupin).

2.6 Diskuse

Za přednost našeho kvantitativního šetření lze považovat velký vzorek respondentů a uspokojivou návratnost. Slabinou je neproporcionálně vyšší zapojení studujících prvních ročníků, výzkum tedy reflektuje zejména jejich názory, vzhledem ke zjišťovaným skutečnostem (odhadovaná vstupní úroveň, maturita, důležitost druhého jazyka pro přihlášení ke studiu ...) to není nutně na škodu, naopak studující prvního ročníku mají tyto skutečnosti v čerstvé paměti. Oproti tomu jejich posouzení časové dotace pro studium cizích jazyků by na začátku studia mohlo být zkreslené. Výsledky mezi jednotlivými ročníky ale nejsou významně odlišné (hodinovou dotaci považuje za rozhodně nebo spíše nedostatečnou 44 % studentů prvních ročníků, 38 % studentů druhých ročníků a 39 % studentů třetích ročníků).

Výzkum ukázal, že by se podstatná část respondentů (11 % určitě a 39 % pravděpodobně) pro studium na FMV VŠE nerozhodla, pokud by zde výuka druhého cizího jazyka nebyla povinnou součástí kurikula. Tento závěr koresponduje i s výsledky kvalitativního výzkumu. Zařazení druhého cizího jazyka do studijního plánu

a rozvoj jazykových kompetencí do úrovně C1 lze považovat za podstatnou konkurenční výhodu v oslovení budoucích uchazečů.

Respondenti odhadují ve 31 % svoji vstupní úroveň znalosti dalšího cizího jazyka jako nižší, než jak ji požaduje RVP. Lze namítat, že se jedná o vlastní neodborný odhad studujících, závěr však koresponduje i s našimi zkušenostmi z výuky. Svoji úroveň znalosti angličtiny respondenti v 34 % odhadli jako lepší, než jaký je cíl RVP. To odpovídá skutečnosti celospolečenského důrazu na učení angličtiny, která je prioritou nejen pro školy, ale například i pro rodiče.

Důvodem velkých rozdílů v odhadované vstupní úrovni u dalšího cizího jazyka může být odlišná jazyková průprava na různých typech škol i individuální motivace jednotlivých studujících. Jakým způsobem se do kvality jazykové výuky na středních školách promítla distanční výuka v době pandemie, nebylo předmětem výzkumu.

Ačkoli respondenti hodnotili v 31 % svoji úroveň znalosti druhého cizího jazyka jako nedostatečnou, nekoreluje tato skutečnost s požadavkem na vyšší hodinovou dotaci. Naopak se ukázalo, že čím hůře respondenti odhadovali svoji úroveň znalosti, tím více považovali současnou hodinovou dotaci za dostatečnou. To patrně souvisí s tím, že tito respondenti nechtějí trávit ještě více času s předmětem, který je pro ně obtížný. Samozřejmě hraje roli i pochopitelná menší ochota vynakládat ze strany studujících vyšší úsilí, než je nezbytně nutné. Pro první domněnku však svědčí rostoucí požadavek na vyšší dotaci s vyšší odhadnutou úrovní znalosti. Dalo by se tedy říci, že čím vyšší je vstupní odhadovaná úroveň jazyka, tím jsou respondenti také motivovanější své znalosti dále prohlubovat.

Respondenti volili oproti celorepublikovému průměru, kdy maturitní zkoušku z druhého jazyka volilo 2 245 (3 %) z celkem 74 121¹¹ maturujících, významně častěji druhý cizí jazyk jako maturitní předmět (52 %). To si lze vysvětlit zájmem respondentů o studium na FMV VŠE a jejich vědomím, že z tohoto předmětu budou konat i přijímací zkoušku.

Zatímco kvalitativní výzkum ukázal, že možnost skládat na FMV VŠE mezinárodní jazykové certifikáty nehraje při výběru studijního oboru významnou roli, během studia o jejich složení velká část respondentů uvažovala. Důvodem může být i finanční příspěvek, kterým FMV svým studujícím část nákladů na zpoplatněné jazykové certifikáty hradí. Jako motivace pro volbu studia na konkrétní vysoké škole tato skutečnost však nefunguje.

¹¹ *Maturitní zkouška 2013–2021 – jarní zkušební období. Signální výsledky didaktických testů povinné zkoušky společné části MZ. Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. Cermat, červen 2021.* https://data.cermat.cz/files/files/2021/MZ/MZ13-21_DIDAKTICKE_TESTY_signalni_vysledky_final.pdf

Jako druhý povinný cizí jazyk je s velkým odstupem nejžádanější němčina, což patrně souvisí nejen s tradicí výuky němčiny na středních školách, ale i s orientací České republiky na obchod s Německem. Jako třetí (nepovinný) cizí jazyk dominuje španělština, dlouhodobě to odpovídá sledovaným tendencím, tedy počtu vypisovaných kurzů španělštiny na FMV. Jako čtvrtý opět nepovinný cizí jazyk respondenti preferují italštinu. Respondenti, kteří se jako druhý jazyk učí některý z jazyků románských, volí jako třetí nejčastěji jiný románský jazyk, respondenti s druhým jazykem němčinou tíhnou též k románským jazykům, to pravděpodobně souvisí i se skutečností, že je v nabídce jen jediný další germánský jazyk – švédština, avšak i s velkým počtem španělsky hovořících mluvčích ve světě. V úvahu také připadá vnímání obtížnosti jazyka z pohledu začátečníka (slovanského původu), např. španělština je tradičně vnímána jako jednodušší oproti francouzštině.

3 Závěr

V rámci kvalitativního výzkumu zaměřeného na motivy výběru FMV VŠE studenti prvního ročníku bakalářského studia zmiňovali nejčastěji motivy spojené se studiem cizích jazyků, ať už v souvislosti s širokým výběrem kurzů cizích jazyků, který se neomezuje pouze na angličtinu, či v souvislosti s možností pozdějšího studia i praxe v zahraničí, s lepším uplatněním na trhu práce díky znalosti více cizích jazyků do vysoké úrovně i v souvislosti s praktickým zaměřením na odborný jazyk (oproti například filologickým oborům).

Četnost motivů týkajících se zájmu o daný obor, prestiže školy a širokého uplatnění na trhu práce (bez návaznosti na znalost cizího jazyka), stejně jako dalších motivů osobního rázu, byla v porovnání s touto první největší skupinou podstatně nižší. Zanedbatelnou roli hraje mezinárodní akreditace školy, které fakulta přikládá velkou váhu a která je také jedním z bodů, které fakulta ve svém marketingu vyzdvihuje (viz výše).

Význam přikládaný studujícími FMV VŠE studiu cizích jazyků potvrdila i kvantitativní studie, prováděná u studujících všech tří ročníků bakalářského studia, kdy se polovina respondentů vyjádřila, že by se ke studiu na FMV bez druhého cizího jazyka jakožto povinné součásti kurikula nerozhodla (rozhodně ne či spíše ne). Ukazuje se tak, že studium druhého cizího jazyka představuje v případě FMV významný motivační faktor při výběru vysoké školy a konkrétní fakulty.

Kvantitativní výzkum zároveň přinesl další zajímavé výsledky: 31 % respondentů považuje svoji vstupní úroveň znalosti druhého jazyka za nedostatečnou a 40 % respondentů považuje časovou dotaci stanovenou FMV VŠE pro výuku druhého cizího jazyka v bakalářském studiu za (rozhodně či spíše) nedostatečnou, přičemž všichni studenti mají na konci bakalářského studia dosáhnout stejné cílové úrovně jako v angličtině, a sice C1.

Je třeba zdůraznit, že RVP u prvního cizího jazyka počítá s výstupní úrovní B2. V našem výzkumu jsme však dospěli ke zjištění, že značná část respondentů se domnívá, že na fakultu přichází již s úrovní anglického jazyka, k níž se mají během studia teprve dopracovat (31 % respondentů odhadlo vstupní úroveň angličtiny jako C1) a téměř 4 % respondentů dokonce s úrovní lepší (C2). U druhého cizího jazyka pak je nutné naproti tomu počítat u značné části respondentů s daleko nižší úrovní znalosti, než jak je deklarována RVP (B1 pro druhý cizí jazyk).

Druhý cizí jazyk má na FMV VŠE vyšší dotaci o 13 × 90 min, dle našeho názoru to však na srovnání úrovně a vyrovnání konstatovaného deficitu nestačí. Plánované plošné navýšení dotace pro výuku cizích jazyků se pak vzhledem k výsledkům našeho výzkumu u anglického jazyka jeví jako nadbytečné. Má však velké opodstatnění u druhých cizích jazyků. Odpovídá to i rozdílu ve zjištěné spokojenosti s hodinovou dotací u angličtiny a dalšího cizího jazyka. Bylo by vhodné vzhledem ke konstatovanému deficitu uvažovat i o zavedení výuky druhého cizího v rámci magisterského studia, kde jsou cizí jazyky zahrnuty pouze do volitelných předmětů, s jedinou výjimkou vedlejší specializace Komerční jazyky. Je pravděpodobné, že by se tím zvýšil i zájem o magisterské obory FMV VŠE.

O nabídku výuky třetího a čtvrtého cizího jazyka je na FMV VŠE relativně velký zájem, který by mohl za příznivých podmínek (pravděpodobně v podobě dostatečného množství kreditů) ještě narůst. Více než třetina respondentů již studuje třetí jazyk a ze zbylých respondentů velká většina o studiu uvažuje. U čtvrtého jazyka o studiu uvažuje (rozhodně ano/spíše ano) téměř třetina respondentů.

Výuka cizích jazyků tvoří významnou součást vysokoškolského studia. Nejen výborná znalost druhého jazyka, ale i alespoň základní či středně pokročilá znalost třetího, případně i čtvrtého cizího jazyka představuje konkurenční výhodu absolventů na domácím i zahraničním trhu práce. Vysoká úroveň výuky cizích jazyků a zařazení druhého cizího jazyka do povinného kurikula však představuje i významnou konkurenční výhodu Fakulty mezinárodních vztahů VŠE v Praze, a to v kontextu čím dál rozmanitější nabídky vysokoškolských oborů a velkého konkurenčního boje českých vysokých škol i na poli jednoho oboru. Tuto tezi potvrdily výsledky jak kvalitativního, tak kvantitativního šetření. O tuto konkurenční výhodu je však třeba pečovat a podpořit ji jak morálně, tak materiálně.

Literatura

- Maturitní zkouška 2013–2021 – jarní zkušební období. Signální výsledky didaktických testů povinné zkoušky společné části MZ.* Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. Cermat, červen 2021. https://data.cermat.cz/files/2021/MZ/MZ13-21_DIDAKTICKE_TESTY_signalni_vysledky_final.pdf [cit. 01.02.2022]
- ZELENKA, M. a kol. (2019). *Souhrnná zpráva o šetření absolvent 2018.* Dostupné z <https://www.msmt.cz/file/51597/> [cit. 01. 02. 2022]

Bakalářské studium.*Proč studovat na FMV.* Dostupné z <https://fmv.vse.cz/bakalarske-studium/>
[cit. 1. 2. 2022]

Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání.
Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/stredni-vzdelavani/ramcove-vzdelavaci-programy>
[cit. 1. 2. 2022]

Autorky

Mgr. Kateřina Dvořáková, Ph.D., MBA, e-mail: katerina.dvorakova@vse.cz, Katedra románských jazyků, Fakulta mezinárodních vztahů, VŠE Praha

Absolvovala magisterský obor francouzské filologie na FF UK Praha, poté doktorské studium v oboru Moderní francouzská a frankofonní literatura na univerzitě Paris 3 – Sorbonne Nouvelle, magisterský obor Evropská studia tamtéž a MBA/MAE studium na VŠE Praha/Université Jean Moulin Lyon 3. Na VŠE vyučuje profesní francouzštinu všech úrovní a připravuje studenty na složení zkoušky DFP Pařížské obchodní komory pro obory mezinárodní obchod, diplomacie/mezinárodní vztahy a cestovní ruch (všechny úrovně). Je autorkou několika učebnic a skript zaměřených na profesní francouzštinu i odborných článků na lingvodidaktická, zahraničněpolitická či literární témata, které vyšly v českých i zahraničních časopisech.

Mgr. Petra Jeřábková, Ph.D., e-mail: petra.jerabkova@vse.cz, Katedra německého jazyka, Fakulta mezinárodních vztahů, VŠE Praha

Autorka absolvovala obor germanistika a filosofie na Pedagogické a Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a doktorské studium Teorie vyučování ekonomických předmětů na Vysoké škole ekonomické v Praze. Na Fakultě mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze vyučuje od roku 2004 zejména kurzy hospodářské němčiny všech úrovní. Akreditovala několik kurzů a vytvořila k nim učební materiály. Dlouhodobě se zabývá problematikou kurikula odborného jazyka, didaktikou odborné němčiny, stejně jako školskou politikou a filosofií výchovy a vzdělávání. Na tato témata publikovala řadu článků v odborných časopisech a přednesla příspěvky na mezinárodních konferencích. Autorka rovněž překládá odbornou literaturu z oborů sociologie a filosofie.

PhDr. Lenka Kalousková, Ph.D., e-mail: lenka.kalouskova@vse.cz, Katedra německého jazyka, Fakulta mezinárodních vztahů, VŠE Praha

Absolventka germanistiky a historie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (UK) se semestrálními pobyty na univerzitách v Lipsku a v Bernu. Doktorát získala na UK z německé filologie. Od roku 1999 působí na Katedře německého jazyka Vysoké školy ekonomické v Praze, kde se zaměřuje na výuku ekonomické němčiny. K tématům, kterým se věnuje, patří např. lingvodidaktické aspekty profesního jazyka pro hospodářskou sféru, práce s chybou ve výuce cizího jazyka, osvojování němčiny jako druhého cizího jazyka po angličtině, intermediální didaktika (m-learning) a onomastika, zejména problematika dvojazyčných česko-německých názvů. Pravidelně publikuje v tuzemských i zahraničních časopisech a je držitelkou licence pro zkoušení Goethe-Zertifikat C1.

PhDr. Dominika Kovářová, Ph.D., MBA, e-mail: dominika.kovarova@vse.cz, Katedra románských jazyků, Fakulta mezinárodních vztahů, VŠE Praha

Absolvovala magisterské studium (francouzština-čeština), rigorózní řízení a doktorské studium oboru pedagogika – didaktika cizích jazyků na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, dále program MBA na Francouzsko-českém institutu řízení VŠE Praha/Université Jean Moulin Lyon 3. Od roku 2013 vede Katedru románských jazyků FMV, věnuje se výuce profesní francouzštiny ekonomického zaměření (makroekonomická témata, podnik, mezinárodní vztahy, diplomacie, cestovní ruch apod.), a to všech vyučovaných úrovní. Publikuje odborné články, učebnice, skripta v oblasti didaktiky cizích jazyků (ústní projev, simulace, případové studie, překlad), odborného jazyka, teorie komunikace (neverbální komunikace, měkké dovednosti) a interkulturních odlišností (zejména románských kultur). Zajímá se o aktuální lingvodidaktické metody, rovněž ve spojitosti s moderními informačními technologiemi.